

INTERNATIONAL PEACE
CENTER SARAJEVO

Međunarodni centar za mir (IPC)
Maršala Tita 9a, 71000 Sarajevo

Odbor građana Sarajeva
za IPC – Međunarodni centar za mir, Sarajevo
Maršala Tita 9a, 71000 Sarajevo

Sarajevo, 18. maj 2019.

Za: Edin Forto, premijer KS
Damir Filipović, ministar MPUGZO KS

OTVORENO PISMO
protiv

1. Prijedloga Odluke o izmjenama i dopunama Odluke o pristupanju izradi izmjena i dopuna Regucionog plana "Gradski Centar - Marijin Dvor" – Kvadrant „B”, od aprila 2019. godine (nosilac pripreme Plana: Gradonačelnik Grada Sarajeva)
2. Nacrta Odluke o provođenju Izmjena i dopuna RP Matijin Dvor, za lokalitet "Hastahana" (nosilac pripreme Plana: Načelnik Općine Centara)

Poštovana gospodo, premijeru Edine Forto i ministre Damire Filipoviću,

dostavljamo Vam otvoreno pismo Odbora građana Sarajeva, protiv Prijedloga Odluke o izmjenama i dopunama RP Marijin Dvor – Kvadrant „B“ kao i Nacrta Odluke o provođenju Izmjena i dopuna RP Marijin Dvor – lokalitet "Hastahana“.

Svjesni značaja istorijskog trenutka, afirmišući etiku razvoja i stavljajući struku, nauku i znanje u funkciju pune zaštite prava javnosti da participira i doprinosi rješavanju ključnih pitanja i potreba, standarda i normativa kvalitetnog i perspektivnog urbanog, ekonomskog i kulturnog razvoja našeg grada, dostavljamo prijedlog mjera za izgradnju bolje budućnosti grada.

Odbor građana Sarajeva, koji čini grupa stručnjaka i naučnika iz oblasti prostornog planiranja, urbanizma, arhitekture, mašinstva, književnosti i likovne umjetnosti, te predstavnika lokalne zajednice, okupio je IPC – Međunarodni centar za mir, na skupu održanom 29. 04. 2019. godine. IPC je pokretač i čuvar ideje o izgradnji Koncertne dvorane u Sarajevu, kao i međunarodnog ugovora između Kantona Sarajevo i Grada Rima o izgradnji Koncertne dvorane.

Zavod za planiranje i razvoj KS, iskazao je podršku ideji izgradnje Koncertne dvorane u Sarajevu i angažovao se na istraživanju najbolje lokacija za njenu izgradnju. Na osnovu planske dokumentacije i raspoloživog zemljišta, predložena je lokacija na Marijin Dvoru – na mjestu stare fabrike duhana. Ideja o izgradnji koncertne dvorane i prijedlog o njoj lokaciji, prihvaćeni su od strane Ministarstva prostornog uređenja i Vlade Kantona Sarajevo, te ugrađeni u prijedlog RP Gradski centar Marijin Dvor, 1999. godine¹.

Iako je mogućnost za izgradnju Koncertne dvorane, tada, bila na granici nestvarnog, međunarodni konkurs za izradu idejnog arhitektonskog rješenja, koji je slijedio 2000. godine, približio je mogućnost izgradnje. Posebno skrećemo pažnju na činjenicu da je zemljište površine 2000 m², kompanija "Feroelektro", a prema Sporazumu iz 2003. godine, ustupila Zavodu za izgradnju KS u svrhu izgradnje Koncertne dvorane na Marijin Dvoru. Uloga Vlade KS je bila odlučujuća.

Tokom vremena, stanovnici grada su se identifikovali sa idejom o mjestu i projektu Koncertne dvorane. Građani imaju velika očekivanja da će njihov grad moći kreirati najbolje uslove za razvoj umjetnosti u Bosni i Hercegovini, te da će moći ugostiti međunarodne umjetnike koji traže visoke tehničke standarde akustike koncertne dvorane i inspirativan grad i društvo.

Vjerujemo da značaj djelatnosti kulture i umjetnosti i značaj njihovog razvoja za razvoj društva i ekonomije grada nije potrebno argumentovati, ali smo svjesni i da postoji nedopustivo niska svijest, onih koji odlučuju, o značaju kulture i umjetnosti². Sarajevo je "gladno" kulture i umjetnosti, ali i kulture planiranja grada.

Pored afirmacije ideje o izgradnji Koncertne dvorane na Marijin Dvoru, interes Odbora je i da ukaže na nedopustivu relativizaciju urbanističke nauke i planskih dokumenata o razvoju čitavog područja Marijin Dvor i Sarajeva u cjelini.

Analiza procesa izmjena, dopuna i korekcija Regulacionog plana "Gradski centar Marijin Dvor" – Kvadrant „B" u periodu 1999-2019. godine, pokazuje rastući trend deregulacije procesa planiranja i planske dokumentacije. Ovaj trend je naučno istraživao od 2000. godine, kada je zabilježena praksa čestih, nestručnih, nezakonitih i amandmanskih izmjena, dopuna i korekcija regulacionih planova³, uključujući slučaj Marijin Dvor⁴.

¹ RP Gradski centar je usvojen na sjednici Skupštine Kantona 04.10.1999. god. (Sl. novine KS, broj 17/99)

² Površina društvene djelatnosti kulture, umjetnosti i informisanja po stanovniku danas, je dramatično manja od one prije opsade grada i privatizacije gradskog građevinskog zemljišta, koje je od resursa pretvoreno u komoditet. Kvalitet življenja u Sarajevu danas je niži od onog prije opsade grada.

³ Izmjene, dopune i korekcije RP Marijin Dvor su bile toliko brojne, da je bilo potrebno izraditi prečišćeni tekst ovog plana, što nije zabilježeno u dosadašnjoj praksi izrade planova ovog nivoa.

⁴ Slučaj RP Marijin Dvor je predstavljen na međunarodnom simpozijumu Public Life and Public Space in Transition. International Symposium, Graz, 22. April 2005. University of Technology Graz.

Javna strukovna ocjena urbanističke prakse razvoja Sarajeva nakon 2000. godine je da se Sarajevo nalazi u fazi urbanog propadanja. Ocjenjujemo da su osnovni razlozi propadanja grada: (1) strateško opredjeljenje Kantona Sarajevo ka deregulaciji planiranja i planske dokumentacije⁵ i (2) zanemarivanje društvene i zakonske obaveze nosilaca pripreme i izrade planske dokumentacije da u procesu planiranja i provođenja plana, moraju uskladiti pojedinačne interese, sa javnim interesom⁶. Pojedinačni interesi su subordinirani javnom interesu.

Odbor građana, stručnjaci i naučnici iz oblasti urbanih pitanja, zaključuje:

1. Neprihvatljiva je i za razvoj grada Sarajeva destruktivna Odluka o izmjenama i dopunama Odluke o pristupanju izradi izmjena i dopuna Regulacionog plana "Gradski Centar - Marijin Dvor" – Kvadrant „B”, koju je usvojilo Gradsko Vijeće u aprilu 2019. godine. Isto se odnosi i na Odluku koja se ovom Odlukom mijenja.

Također, Odbor zaključuje da se u regulacionom planu Marijin Dvor – Kvadrant B moraju zadržati elementi iz Koncepta važećeg regulacionog plana i to:

1. Koncertna dvorana kao samostalan objekat,
2. šetalište kao nastavak Vilsonovog šetališta,
3. zaštita historijskih spomenika (električne centrale – tehničkog muzeja i stambenih objekata) i
4. zaštita kvalitete zraka i ograničenje visine objekata do 21 metra.

Podsjećamo Vas da je:

- (a) provođenje dokumenta planskog uređenja Sarajeva i Urbanističkog plana grada Sarajeva (UPGS, 1999, prečišćeni tekst) u nadležnosti i obavezi Vlade Kantona Sarajevo. UPGS je važeći dokument prostornog uređenja Sarajeva.
- (b) Vlada KS je 1977. godine usvojila Zaključak o pristupanju izradi "Programa razvoja gradske jezgre" te usvojila dokument 2000. godine. Ovaj dokument je zakonska osnova za donošenje planova nižeg reda⁷.

⁵ MORZO (1999). *Strategija obnove i razvoja Kantona Sarajevo do 2015. godine – Nacr. Sarajevo*: Ministarstvo obnove, razvoja i zaštite okoline i Zavod za planiranje razvoja Kantona Sarajevo.

⁶ Zakon o prostornom planiranju i korištenju zemljišta na nivou Federacije Bosne i Hercegovine, Službene novine FBiH", br. 2/06, Član 8.

⁷ Urbanistički uslovi za razvoj područja Marijin Dvor: spratnost max. P+8, gustina zaposlenosti 400 rm/ha, odnos poslovanja i stanovanja 67:33 i koeficijent izgrađenosti (Ki) = 2,0.

- (c) Zavod za planiranje razvoja KS je ovlašten da stručno tumači planske dokumente, kao nosilac izrade tih dokumenata, a po zahtjevu nosioca pripreme plana.
- (d) zakonska obaveza nosioca pripreme i izrade planskih dokumenata da osiguraju da se planovima nižeg reda ostvaruju strategija, ciljevi i mjere određene planovima višeg reda. Istu zakonsku obavezu ima i nosilac izrade planskog dokumenta.

Napominjemo da zakonske odredbe o metodologiji planiranja prostora i grada obavezuju da se odgovor na bilo koje pitanje, kada god se ono pojavi u procesu izrade i donošenja plana, treba tražiti u prethodnom koraku procesa izrade i donošenja plana. Kada je nešto nejasno, kada postoje različita mišljenja o nekom pitanju, potrebno je vratiti se korak nazad, onda kada o tom pitanju nisu postojala različita mišljenja ili kada su ona usaglašena. Ukoliko odgovor ne može biti nađen, ili je struka podijeljena o nekom pitanju, obavezna je izrada dodatnih istraživanja koja će dati odgovor. Svaki drugačiji postupak je odraz površnosti i vodi ka korupciji dobre budućnosti grada.

PRIJEDLOG MJERA

Imajući na umu zakonsku ulogu i odgovornost Vlade KS, molimo da Vlada KS i ministarstvo KS, odgovorni za planiranje i razvoj Sarajeva:

1. Stave van snage strateški cilj KS o deregulaciji planiranja i planske dokumentacije i time vratiti planiranje planerima i vratiti grad građanima;
2. Zaustave proces pripreme i izrade izmjena RP Marijin Dvor;
3. Stave van snage Odluku o izmjenama i dopunama Odluke o pristupanju izradi izmjena i dopuna Regulacionog plana "Gradski Centar - Marijin Dvor" – Kvadrant „B”, koje je usvojilo Gradsko Vijeće u aprilu 2019. godine;
4. Osiguraju da svaka odluka o razvoju prostorne cjeline Marijin Dvor vodi ka izgradnji Koncertne dvorane, onako kako je to Kanton Sarajevo dogovorio s Gradom Rimom.
5. Izraze svoju opredijeljenost za izgradnju Koncertne dvorane i spremnost da se aktivno uključe u realizaciju ovog projekta, te u saradnji sa Gradom Sarajevom i Općinom Centar, finansiraju izradu projektne dokumentacije, konkursom nagrađenog rada, kao neophodan preduslov za sve naredne aktivnosti na obezbjeđivanju i prikupljanju finansijskih sredstava.

Također, s obzirom da se Odbora građana zalaže za odgovoran razvoj cjelovitog obuhvata RP Marijin Dvor, molimo da se:

6. Zaustaviti proces Izmjena i dopuna RP Marijin Dvor za lokalitet "Hastahana", s obzirom da je u suprotnosti s Odlukom Općinskog Vijeća o pristupanju Izmjenama i dopunama⁸.

⁸ Odlukom Općinskog Vijeća, dopuštena je samo promjena namjene planiranog objekta Muzeja Grada, unutar planirane tlocrtno površine. Svako drugačije postupanje je nestručno i protivzakonito.

U očekivanju daljih kontakata, stojimo Vam na raspolaganju, te zahvaljujemo na dosadašnjoj konstruktivnoj saradnji i srdačno Vas pozdravljamo,

Odbor građana Sarajeva
za IPC – Međunarodni centar za mir, Sarajevo

Prof. Aleksandar Knežević, s.r.
Prof. Halid Kuburović, s.r.
Arh. Hasan Čemalović, s.r.
Akad. Kemal Hanjalić, s.r.
Prof. Leona Sabolek, s.r.
Art. Momirka Melank, s.r.
Arh. Munib Buljina, s.r.
V. prof. Nihad H. Čengiđ, predsjednik Odbora
Arh. Vesna Hercegovac-Pašić, s.r.
Arh. Zoran Doršner, s.r.
Jur. Zvonimir Bošnjak, s.r.

Ibrahim Spahić
Predsjednik IPC – Međunarodni centar za mir, Sarajevo